

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський національний технологічний університет
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра трудового права, адміністративного права та процесу

Митне право

Методичні вказівки
до семінарських занять та самостійної роботи студентів
спеціальності 081 «Право», освітня програма «Трудове право
та правове регулювання управлінської діяльності»

Обговорено та рекомендовано на
засіданні кафедри трудового права,
адміністративного права та процесу

Протокол № 5 від 10 грудня 2019 року

Чернігів 2019

Митне право. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи студентів спеціальності 081 «Право», освітня програма «Трудове право та правове регулювання управлінської діяльності» / укладачі: Шестак Л. В., Рудик В. А. – Чернігів: ЧНТУ, 2019. – 64 с.

- Укладачі: Шестак Лілія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу;
Рудик Вікторія Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент
- Відповідальний за випуск: Шестак Лілія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу
- Рецензент: Колодій Інна Миколаївна, кандидат юридичних наук, завідувач кафедри цивільного, господарського права та процесу

ЗМІСТ

Передмова	4
Програма навчальної дисципліни	7
Структура навчальної дисципліни.....	9
Умови проведення поточного контролю з навчальної дисципліни «Митне право»	10
Плани семінарських занять та завдання для самостійної роботи	15
Тема 1. Митна справа. Правові основи діяльності митних органів в Україні	15
Тема 2. Митно-тарифне регулювання	23
Тема 3. Правове регулювання митних режимів	28
Тема 4. Особливості переміщення громадянами товарів і транспортних засобів через митний кордон України	39
Тема 5. Правові основи митного оформлення та митного декларування	43
Тема 6. Правові основи митного контролю.....	48
Тема 7. Протиправна діяльність у митній справі.....	54
Практичні задачі	60

Передмова

Активна позиція України на міжнародній арені вказує на доцільність розвитку митних зв'язків не лише з країнами-сусідами, але й з рештою держав, на доцільність удосконалення вітчизняного митного законодавства відповідно до вимог ЄС, а також вироблення спільної з країнами Євросоюзу митної політики держави. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики. Митне право є засобом державного регулювання митної справи на території України, оскільки правове регулювання є, як правило, державним регулюванням. Без митного права неможливим є створення нормально функціонуючого митного механізму, в основу якого покладено систему виконавчої влади в особі митних органів. Відтак митне право України є важливою галуззю сучасної української правової системи, яка представляє собою галузь законодавства, систему правових норм різної галузевої належності, які встановлюються чи санкціонуються державою для регулювання суспільних відносин, пов'язаних із переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України. У вітчизняній науці не вироблено єдиного підходу щодо місця митного права у системі інших галузей права. Тривалий час митне право розглядалось як підгалузь чи інститут адміністративного права. Найбільш вдалою можна вважати позицію, яка підкреслює комплексність митного законодавства. Митне право включає у себе норми різних галузей права. Наприклад, інститут митних платежів регулюється нормами фінансового права, правоохоронна діяльність митних органів – адміністративним і кримінальним правом. В митному праві діють і норми міжнародного права.

Митне право як навчальна дисципліна – це комплекс знань, умінь та навичок, необхідних майбутнім юристам для ведення професійної діяльності. У процесі вивчення навчального курсу здобувачі вищої освіти мають засвоїти базові категорії митного права, зміст його основних інститутів, навчитися тлумачити зміст конкретних норм митного права та правильно їх застосовувати в ході подальшої професійної діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Митне право» передбачено освітньою програмою «Трудове право та правове регулювання управлінської діяльності» для підготовки бакалаврів за спеціальністю 081 «Право». Цей спецкурс спрямований на підвищення рівня правових знань здобувачів вищої освіти у сфері митної діяльності, митної політики та митної справи.

Мета дисципліни – сформулювати у здобувачів вищої освіти знання про митну справу та митну політику України, зміст митного законодавства в частині вивчення сутності митних відносин, умови та порядок переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, формування у них навичок і умінь осмислення і творчого застосування отриманих знань на практиці.

Методичні вказівки можуть використовуватись як для проведення семінарських занять, так і для самостійної роботи студентів. Передбачена

можливість теоретичних запитань; сформульовано перелік контрольних питань, для перевірки базових знань студентів; перелік питань для самостійного вивчення; перелік тем для написання наукових робіт тощо.

До кожної теми складено орієнтовний перелік нормативних актів та спеціальної літератури, необхідної для підготовки до семінарських занять.

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчання у закладі вищої освіти, з якими органічно поєднуються лекції. Така форма заняття відіграє важливу роль у вивченні дисципліни, оскільки: стимулює регулярне вивчення студентами першоджерел та іншої літератури в галузі митної діяльності, а також матеріалів лекційного курсу; закріплює знання, отримані студентами на лекції і в ході самостійної роботи над додатковою літературою; дозволяє студентам перевірити правильність раніше отриманих знань, вичленувати в них найбільш важливе, істотне; формує навички самостійного мислення, усного виступу з теоретичних питань, привчають здобувачів вищої освіти вільно оперувати термінологією, основними поняттями і категоріями; дають можливість поєднати теоретичні знання із практичними прикладами. Семінарські заняття надають можливість викладачу систематично контролювати рівень самостійної роботи здобувачів вищої освіти з першоджерелами, іншим навчальним матеріалом, ступінь їх уважності на лекціях, а також вміння аналізувати норми чинного законодавства, моделювати ситуаційні задачі та способи їх вирішення.

Робота на семінарському занятті включає:

- усні опитування здобувачів вищої освіти, обговорення питань передбачених планом семінарських занять;
- коротке письмове опитування здобувачів вищої освіти з основних питань теми та вирішення тестових завдань;
- вирішення практичних завдань та колективне обговорення рішення задачі.

Самостійна робота є одним з основних способів оволодіння здобувачем вищої освіти матеріалу у вільний від обов'язкових занять час, але її зміст визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача вищої освіти включає:

- поглиблене вивчення питань з кожної теми, враховуючи і ті, що виносяться на обговорення на семінарському занятті;
- пошук та аналіз додаткової рекомендованої літератури для підготовки до семінарських занять та індивідуальних завдань;
- аналіз поточного законодавства України про митну діяльність та формування навичок його застосовування в обґрунтуванні рішення практичного завдання;
- огляд та опрацювання наукових публікацій у галузі митного права;
- систематизація вивченого матеріалу перед заліком.

Очікувані результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- основні терміно-поняття та системні категорії в сфері митної діяльності;
- системи органів, установ, організацій, а також суб'єктів підприємницької діяльності, що забезпечують реалізацію митної політики та їх функціональне призначення;
- умови застосування окремих видів митних режимів в залежності від виду товару, та порядку його переміщення через митний кордон України;
- умови та правила переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України.
- основні засади здійснення митних формальностей;
- види та форми митних декларацій, які використовуються при переміщенні товарів через митний кордон.
- особливості та порядок застосування відповідальності за порушення митних правил.

уміти:

- аналізувати специфіку правових відносин, які виникають у зв'язку із переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України;
- застосовувати норми митного права на практиці;
- логічно тлумачити і застосовувати норми митного права, самостійно поповнювати й поглиблювати свої знання;
- правильно визначати вид митного режиму відповідно до мети переміщення товарів через митний кордон;
- грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію.

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- залік;
- усне опитування;
- стандартизовані тести;
- реферування наукової літератури;
- реферати, есе;
- вирішення практичних ситуацій;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- моделювання практичних ситуацій та способів їх вирішення на основі норм митного законодавства України, зокрема, митного кодексу України.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Митна система України. Митно-тарифне регулювання

Тема 1. Митна справа. Правові основи діяльності митних органів в Україні

Історія розвитку митної справи в Україні. Періодизація історії митної справи в Україні. Особливості етапів розвитку митної справи в Україні. Митна система України. Структура та організація діяльності митної служби в Україні. Аналіз нормативно-правових документів діяльності митного органу. Діяльність Всесвітньої митної організації. Співробітництво країн у межах Всесвітньої торгової організації. Приєднання України до міжнародних конвенцій із метою створення однакового механізму митного оформлення, упорядкування митних процедур і контролю. Дії міжнародних договорів в інтересах здійснення митної справи в Україні.

Поняття митної справи. Чинники успішного розвитку митної справи в Україні. Зарубіжний досвід становлення та розвитку митної справи. Елементи митної справи. Поняття митної території та митних кордонів держави. Межі митної території.

Тема 2. Митно-тарифне регулювання

Поняття, принципи та методи митної політики України. Функції митної політики. Історичні форми митної політики.

Регулювання зовнішньоекономічних відносин. Поняття митного регулювання.

Сутність митно-тарифних відносин: об'єкт, види. Митно-тарифні регулятори, їх роль та рівні. Характеристика методів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Економічна природа митного тарифу: сутність, завдання, функції. Види і типи мита. Механізм розрахунку та стягнення мита. Імпорتنе/експортне мито. Етапи нарахування мита.

Роль митних платежів в системі економічних відносин держави. Сутність, завдання, класифікація митних платежів. Митні збори, акцизний збір, ПДВ.

Змістовий модуль 2. Митні режими та митне оформлення

Тема 3. Правове регулювання митних режимів

Поняття митного режиму, його види та значення. Класифікаційні ознаки митних режимів.

Характеристика митних режимів: імпорт; реімпорт; експорт; реекспорт; транзит; тимчасове ввезення (вивезення); митний склад; спеціальна митна зона; магазин безмитної торгівлі; переробка на митній території

України; переробка за межами митної території України; знищення або руйнування; відмова на користь держави.

Тема 4. Особливості переміщення громадянами товарів і транспортних засобів через митний кордон України

Порядок переміщення фізичних осіб через митний кордон України. Порядок здійснення огляду та переогляду ручної поклажі та багажу. Підстави та порядок проведення особистого огляду громадян.

Порядок переміщення через митний кордон об'єктів інтелектуальної власності

Порядок здійснення митного контролю та пропуску через митний кордон транспортних засобів, які належать громадянам.

Тема 5. Правові основи митного оформлення та митного декларування

Загальні положення митного оформлення товарів і транспортних засобів. Особливості правового регулювання митного оформлення. Обов'язкові та факультативні умови митного оформлення. Етапи митного оформлення.

Правові підстави та порядок відмови у митному оформленні при перетинанні митного кордону України. Наслідки відмови у митному оформленні.

Загальні положення про декларування товарів і транспортних засобів. Митна декларація: поняття, зміст та значення при митному декларуванні. Види митних декларацій та їх юридичне значення.

Форми декларування товарів і транспортних засобів.

Змістовий модуль 3. Митний контроль та відповідальність за порушення митних правил

Тема 6. Правові основи митного контролю

Поняття та організація митного контролю. Зони, суб'єкти та об'єкти митного контролю. Функції митного контролю. Здійснення митного контролю. Митні експертизи

Сутність та особливості проведення митного контролю. Межі зони митного контролю, спрощений митний контроль. Тривалість перебування під митним контролем.

Форми і методи митного контролю. Спеціальні види контролю на митному кордоні України: ветеринарний, карантинний, екологічний та гомологічний.

Тема 7. Протиправна діяльність у митній справі

Організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил.
 Механізм розпізнавання дій, які підпадають під визначення «контрабанда».
 Основні види порушень митних правил та відповідальність за їх скоєння.
 Відповідальність за контрабанду та порушення митних правил.

Проблеми в галузі боротьби з контрабандою та ПМП

Поняття порушення митних правил як адміністративного правопорушення.
 Склад митного адміністративного правопорушення.

Поняття контрабанди як кримінального злочину.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної навчання			
		Всього	У тому числі		
			Лекц.	Сем.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Митна система України. Митно-тарифне регулювання					
1. Митна справа. Правові основи діяльності митних органів в Україні	14	2	2	10	
2. Митно-тарифне регулювання	14	2	2	10	
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4	20	
Змістовий модуль 2. Митні режими та митне оформлення					
3. Правове регулювання митних режимів	14	2	4	8	
4. Особливості переміщення громадянами товарів і транспортних засобів через митний кордон України	12	2	2	8	
5. Правові основи митного оформлення та митного декларування	12	2	2	8	
Разом за змістовим модулем 2	38	6	8	24	
Змістовий модуль 3. Митний контроль та відповідальність за порушення митних правил					
6. Правові основи митного контролю	12	2	2	8	
7. Протиправна діяльність у митній справі	12	2	2	8	
Разом за змістовим модулем 3	24	4	4	16	
Усього годин за дисципліну	90	14	16	60	

Умови проведення поточного контролю з навчальної дисципліни «Митне право»

Поточний контроль за модулями та видами робіт

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів (мін/макс.), яку студент може отримати за виконання різних видів робіт
Змістовий модуль 1.	
1. Усне опитування на семінарському занятті	0... 5
3. Письмова робота на семінарському занятті.	0... 5
4. Вирішення тестових завдань на семінарському занятті.	0... 5
5. Виконання індивідуальної роботи.	0... 5
Кількість балів, яку студент може отримати за змістовий модуль 1	0... 15
Змістовий модуль 2.	
1. Усне опитування на семінарському занятті	0... 5
3. Письмова робота на семінарському занятті.	0... 5
4. Вирішення тестових завдань на семінарському занятті.	0... 5
5. Виконання індивідуальної роботи	0... 5
Кількість балів, яку студент може отримати за змістовий модуль 2	0... 15
Змістовий модуль 3.	
1. Усне опитування на семінарському занятті	0... 5
3. Письмова робота на семінарському занятті.	0... 5
4. Вирішення тестових завдань на семінарському занятті.	0... 5
5. Виконання індивідуальної роботи	0... 5
Кількість балів, яку студент може отримати за змістовий модуль 3	0... 20
Підсумкова контрольна робота	0... 10

Пояснення видів робіт та вимоги до їх оцінювання

1. Робота на семінарському занятті

Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших здобувачів вищої освіти, запитання одних здобувачів до інших,

відповідей інших здобувачів вищої освіти, відповідь на питання для повторення (з тем, що були вивчені раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття.

Максимальна кількість балів може бути виставлена здобувачам вищої освіти, підготовленим до відповідей на усі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як:

5 балів – повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та зв'язках з іншими темами та питаннями.

4 бали – здобувач вищої освіти дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає нечітко, не формулює власних висновків і пропозицій.

3 бали – здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал непослідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, невпевнено та нечітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово.

2 бали – здобувач вищої освіти у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє їх навіть при вказівці на них викладача. Здобувачів вищої освіти поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті.

1 бал – студент намагається відтворити зміст конспекту, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків між термінами й поняттями, їх місця та значимість у питанні, що вивчається.

0 балів отримує здобувач вищої освіти, який відмовляється відповідати на запитання.

Письмове опитування на семінарі проводиться на заняття протягом 10-15 хвилин. Викликаються 4-6 студентів, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані викладачем на його розсуд. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і попередніх тем.

Метою проведення письмового опитування є перевірка готовності здобувачів вищої освіти до семінарського заняття та вміння змістовно та коротко викласти відповіді на окремі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями: повнота, правильність та стислість відповіді, логіка і аргументованість викладу думок і суджень. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час письмової відповіді на питання – 5 балів.

Вирішення тестових завдань проводиться на кожному семінарському занятті (5-10) хвилин. Викладачем викликаються кілька здобувачів вищої освіти, які повинні дати відповіді на 10 тестових запитань. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за вирішення

тестових завдань – 5 балів. Кожна правильна відповідь на тестове завдання оцінюється в 0,5 балів.

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти

Обговорення індивідуальних робіт ЗВО (реферат, реферування наукової літератури чи пошуку додаткової літератури) проводиться в ході семінарського заняття. На заняття індивідуальне завдання готують до 3 здобувачів вищої освіти.

Есе (реферат). Викладачем визначаються проблемні теми для есе, пропонується дослідити їх та викласти власне бачення на проблему.

Обсяг реферату не повинен перевищувати 5-7 сторінок друкованого тексту формату А4. Після перевірки викладачем робота підлягає захисту перед аудиторією. Здобувач вищої освіти повинен відповідати на запитання інших студентів та викладача. Ці відповіді зараховуються при визначенні кількості балів.

Реферування наукової літератури полягає у тому, що викладачем пропонується студентам наукова література (книга, її розділи, декілька книжок, наукові статті тощо) і здобувачі вищої освіти самостійно їх опрацьовують і представляють короткий звіт у вигляді невеликого реферату (2-3 стор.) про свої враження від прочитаного.

У реферування наукових робіт (монографії, дисертаційної роботи, наукової статті) в обов'язковому порядку використовуються такі фрази: автор стверджує, що...; автор наголошує на...; за словами автора...; у своїй роботі «назва роботи» автор виділяє...; автор зауважує...; автор підіймає такі питання...; автор говорить про...; автор розглядає...; ця робота розкриває «перелік питань» питання ...; ця робота пропонує такі результати...; згідно з позицією автора ...; на переконання (думку) автора даної монографії...; однією з головних проблем, завдань є...; та ін.

Максимальна кількість балів за підготовку та захист індивідуального завдання – 5 балів.

Критерієм оцінки індивідуальної роботи є такі її параметри: виразно сформульована проблема; обґрунтування її актуальності; короткий огляд літературних джерел та поглядів різних (кількох) авторів на суть проблеми; логічна послідовність та аргументованість викладу змісту есе; наявність власної (авторської) позиції; пов'язаність змісту есе із сучасними українськими реаліями (практичними чи теоретичними); наявність висновку і посилань на джерела; уміння систематизувати знання з окремих тем; уміння складати розгорнутий план відповіді; уміння правильно користуватися понятійним апаратом; уміння пошуку необхідної літератури; навички ведення записів (складання простого і розгорнутого плану, конспекту, реферату, виступу, а також навички науково-пошукової роботи).

2. Підсумкова контрольна робота проводиться одна в семестр за результатом вивчення всіх змістових модулів.

Вона включає у себе теоретичні питання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, обговорення яких не здійснювалось на семінарських заняттях, а також питання, які винесені на самостійне вивчення.

Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються щонайменше за тиждень. З переліком тем, питання з яких буде винесено на контрольну роботу, здобувачі вищої освіти теж ознайомлюються завчасно.

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить **10**.

Критерії оцінки завдання модульної контрольної роботи, виходячи з максимальної кількості балів, передбачених за його виконання:

10-9 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач вищої освіти впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; має навички користування нормативним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.

8-6 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач вищої освіти допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; має навички використання нормативного матеріалу.

5-4 бали – здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, невпевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки.

3-1 бали – здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; в роботі допущено грубі помилки.

0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли здобувач вищої освіти не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно.

Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями до них, і, за необхідності оскаржити результати контрольної роботи.

Підсумковий контроль

З дисципліни здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт (60 балів), що виконуються протягом

семестру і до 40% (40 балів) підсумкової оцінки – на диференційованому заліку.

Складання диференційованого заліку є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для здобувачів вищої освіти, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо здобувач вищої освіти протягом семестру набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік.

У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не набрав мінімально необхідну кількість балів – 20 балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), то він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів ЧНТУ».

Для складання *диференційованого заліку* існують білети. Білети складаються із двох завдань – питань, які потребують розгорнутої відповіді. Відповідь на ці питання оцінюється за шкалою від 1 до 40 балів. Загальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результати складання диференційованого заліку становить 40.

Плани семінарських занять та завдання для самостійної роботи

Тема 1. Митна справа. Правові основи діяльності митних органів в Україні

План семінарського заняття

1. Історія митної справи на українських землях.
2. Поняття, принципи, функції митної політики України.
3. Система і повноваження митних органів України.

Питання для самостійного вивчення

1. Зародження митної справи в Україні
  - Митна справа Київської Русі;
  - Митна справа в часи Запоріжської січі;
  - Митниця в часи царської Росії.
2. Співвідношення митної справи та митної політики.
3. Митна безпека: поняття, зміст та значення.
4. Митні інтереси України. Діяльність митних органів по захисту митних інтересів України.
5. Основні форми митної політики.
6. Поняття та характеристика принципів митної справи.
7. Митний та державний кордон України: співвідношення понять.
8. Поняття митного права України, його місце в системі права.
9. Предмет та методи правового регулювання митного права.
10. Принципи митного права.
11. Система митного права.
12. Норми митного права та їх особливості.
13. Джерела митного права. Конституція України як основне джерело митного права України.
14. Структура та основні положення Митного кодексу України.
15. Поняття митних правовідносин, їх структура.

Контрольні питання

1. Що таке митна політика?
2. Які визначають функції митної політики?
3. Які існують форми митної політики?
4. Що таке митна справа?
5. Як співвідносяться поняття «митна справа» та «митна політика»?
6. Охарактеризуйте зміст правоохоронної функції державної митної політики.
7. З якими країнами Україна має спільні кордони?
8. Що включає в себе митна територія України?
9. Яка територія України не входить до її митної території?
10. Опишіть схематично взаємозв'язок та співвідношення понять митна політика, митна справа, митна безпека, митні інтереси.

11. Що таке вільна митна зона?
12. Який існує порядок утворення вільних митних зон?
13. Яка особливість ввезення та вивезення товарів на територію, де запроваджено митний режим вільної митної зони?
14. Які є вимоги до облаштування вільних митних зон?
15. Що собою являє митний кордон України?
16. Чи співпадають митний та державний кордон?
17. В яких випадках митний кордон не співпадає з державним кордоном?
18. Як встановлюється державний кордон України на судноплавних річках та несудноплавних річках?
19. Який кордон має більшу довжину – митний чи державний?
Обґрунтуйте відповідь.
20. Яка мета створення вільних митних зон?
21. Чи є митне право самостійною галуззю права?
22. Які складові системи митного права?
23. Назвіть предмет митного права.
24. Які є групи методів митного права?
25. Перелічіть та коротко охарактеризуйте джерела митного права.
26. Який склад митних правовідносин?
27. Як класифікуються митні правовідносини?

Література для реферування

1. Авдєєв О.Р. Взаємодія органів доходів і зборів з правоохоронними та контролюючими органами у протидії контрабанді наркотичних засобів, психотропних речовин та фальсифікованих ліків // LEX PORTUS. 2016. № 2 С. 129-146.
2. Глуха Г.Я. Митна політика як фактор економічного зростання країни // http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2012-pages-0_25.pdf
3. Дорофєєва Л.М. Проблеми реформування структури митних органів України // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Серія ПРАВО. Випуск 40. Том 2. С.9-13
4. Зайцев В. Є. Митна політика України в контексті євроінтеграційних відносин // [http://www.venu-journal.org/download/2017/2\(33\)/pdf/09-Zaitsev.pdf](http://www.venu-journal.org/download/2017/2(33)/pdf/09-Zaitsev.pdf)
5. Квеліашвілі І.М. Гармонізація національної митної політики з міжнародними нормами і стандартвми в митній сфері // [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_01\(28\)/12.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_01(28)/12.pdf)
6. Комаров О. В. Удосконалення фіскальної політики в галузі державної митної справи // <http://visnyk.academy.gov.ua/pages/dop/74/files/0bb8c7d2-fa9d-4a4b-b163-b70.pdf>
7. Комзюк В. Т. Деякі питання адміністративно-правового статусу митних органів України в умовах їх реформування // Адміністративне право та процес. 2016. №1(15). С.124-133

8. Мазур А.В., Приймаченко Д.В., Митне право в системі права: шлях до парадигми // <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/19430.pdf>
9. Найденко О.Є Єніна А.О. Костяна О.В. Основні аспекти становлення та розвитку митної справи України // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2018. Випуск 23. С. 47-53.
10. Найденко О.Є., Єніна А.О., Костяна О.В. Основні аспекти становлення та розвитку митної справи в Україні // <http://www.global-national.in.ua/archive/23-2018/98.pdf>
11. Ніканорова О.Н. Митні правовідносин як різновид правових відносин в Україні // [file:///C:/Users/%D0% Downloads/Ms_2014_6\(2.2\)_39.pdf](file:///C:/Users/%D0% Downloads/Ms_2014_6(2.2)_39.pdf)
12. Сабадаш В. В., Казбан А. Ю. Орієнтири національної митної політики в умовах торгово-економічної інтеграції // http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issueTrade_and_Economic_.pdf
13. Федотов О.П. Взаємодія і координація діяльності територіальних органів митного спрямування державної фіскальної служби України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування // <http://oaji.net/articles/2016/3229-1474359551.pdf>

Теми для підготовки рефератів

1. Митна справа як складова зовнішньополітичної і зовнішньоекономічної діяльності України.
2. Принципи митного регулювання.
3. Поняття та зміст митної політики.
6. Типи вільних митних зон та їх характеристика
7. Виключні права Україна на виключну (морську) економічну зону України.
8. Державний і митний кордони України: характеристика та особливості.
9. Історія становлення митного законодавства України.
10. Митний кодекс України – основне джерело митного права України.
11. Митна політика Київської Русі.
12. Співвідношення митної та фіскальної політики України.
13. Зовнішньоекономічна митна політика України.
14. Міжнародно-правові акти, що визначають митну політику України.

Тестові завдання

1. За часів Київської Русі особливий грошовий збір з товару та худоби, що ввозилася у державу, називали:

- а) заповідь;
- б) промит;
- в) цло;
- г) мито.

2. За часів Київської Русі поняття «сухе мито» вважалось:

- а) збір, що справлявся за продукти харчування;
- б) збір, що справлявся за сухі товари;
- в) збір, що справлявся за товари переміщені суходолом;
- г) збір, що справлявся за товари, переміщені у ясну погоду.

3. Торгове мито за обв'язування товару і накладення митних печаток для гарантування його продажу у визначених місцях в Київській Русі називалося:

- а) печатний збір;
- б) канатний збір;
- в) вузликівий збір;
- г) мотанковий збір.

4. Яким способом в Україні за часів Литовсько-польської доби боролися з порушниками митних правил, які перевантажували віз і не сплачували в повному обсязі мито:

- а) визначали вагу возу з товаром і надлишок товарів вилучали;
- б) штрафом у розмірі повної вартості товару, яким був навантажений віз;
- в) залишали у скарбниці товари, які при переміщенні через кордон випадали з возу;
- г) позбавляли права перевозити товар строком до одного року?

5. Як називалися митниці в Україні за часів Литовсько-Польської доби:

- а) митні скарбниці;
- б) митні комори;
- в) митний пункт;
- г) митний кордон?

6. За впливу якої країни митна справа України за часів Запорозької Січі занепала:

- а) Османська імперія;
- б) Річ посполита;
- в) Росія;
- г) Франція?

7. В якому році Російська імперія зняла митний кордон між Україною і Росією і створила єдину митну систему:

- а) 1782 р;
- б) 1754 р;
- в) 1798 р;
- г) 1769 р?

8. Яка ключова зміна була запроваджена Росією Торговим статутом 1653 року:

- а) запроваджено привілеї для іноземних купців;
- б) введено єдине мито «рубльове»;
- в) був скасований відкупний порядок митних зборів;
- г) відмінили розмежування між зовнішнім і внутрішнім митом?

9. В якому році і ким вперше монастирі були позбавлені права збирати мито і скасовано фінансові привілеї церковним землевласникам:

- а) в 1699 році Петром I;
- б) в 1730 році Єлизавета I;
- в) в 1794 році Катериною II;
- г) в 1727 році Катериною I?

10. Який державний орган з появою в Росії міністерств був створений для контролю за діяльністю митниць:

- а) Державна митна служба Міністерства зовнішньої політики;
- б) Департамент зовнішньої торгівлі Міністерства фінансів;
- в) Міністерство зовнішньої політики;
- г) Митна колегія Державної митної служби?

11. Що означала зона Порто-франко, яка була запроваджена в 1811 році в м. Одеса:

- а) місцевість виводилась за межі митної території держави;
- б) на місцевість поширювалось митні пільги у торгівлі з Францією;
- в) місцевість, на якій мито збиралося у єдиній валюті – франки;
- г) місцевість, в якій не стягувалось мито?

12. Як називався перший державний орган в незалежній Україні, під керівництво якого перейшли всі митні організації та установи?

- а) Державний митний комітет України;
- б) Державна митна служба України;
- в) Міністерство митної політики України;
- г) Державний комітет митної справи України?

13. В якому році було прийнято першу редакцію Митного кодексу України:

- а) 1991 р;
- б) 1992 р;
- в) 1994 р;
- г) 1995 р?

14. В якому році Україна стала повноправним членом Всесвітньої митної організації:

- а) 1992 р;
- б) 1995 р;
- в) 2000 р;
- г) 1998 р?

15. В якому році Указом Президента була створена Державна митна служба України:

- а) 1991 р;
- б) 1993 р;
- в) 1994 р;
- г) 1996 р?

16. В якому році було запроваджено Єдиний митний тариф:

- а) 1992 р;
- б) 1993 р;
- в) 1994 р;
- г) 1996 р?

17. Система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки – це:

- а) державна митна політика;
- б) митна справа;
- в) державне митне регулювання;
- г) митне право.

18. Встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності органів доходів і зборів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної політики – це:

- а) митне регулювання;
- б) державна митна справа;
- в) державна митна політика;
- г) митне оформлення.

19. Визначення: «національні інтереси України, забезпечення та реалізація яких досягається шляхом здійснення державної митної справи» відповідає поняттю:

- а) державна митна політика;
- б) митні інтереси України;
- в) митна безпека;
- г) митна територія.

20. Визначення: «стан захищеності митних інтересів України» відповідає поняттю:

- а) державна митна політика;
- б) митні інтереси України;
- в) митна безпека;
- г) митна справа України.

21. Визначення: «Територія України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки і споруди, створені у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України» відповідає поняттю:

- а) митний кордон України;
- б) митна територія України;
- в) митна зона;
- г) митна територія держави.

22. Межі митної території України – це:

- а) митний кордон України;
- б) державний кордон України;
- в) митна територія України;
- г) кордон митної території України.

23. Державна митна справа здійснюється на основі принципів:

- а) відкритості, доступності інформації про митні товари;
- б) свобода перетину кордону;
- в) законності та презумпції невинуватості;
- г) виключної юрисдикції України на її митній території;
- д) спрощення законної торгівлі.

Нормативні акти та література

1. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990р.: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.

10. Про митну справу в Україні: Закон України від 25 червня 1991 р.: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1262-12>.

11. Додін Є. Виникнення та розвиток митного законодавства в Україні // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.». Одеса : Юрид. літ., 2012. Вип. 65. С. 76–83.
12. Биков І. О. Історія наближення митного законодавства України до стандартів Європейського Союзу // Прикарпатський юридичний вісник. 2016. Випуск 4(13). С.48-54.
13. Сай Н. Становлення і розвиток митної справи на західноукраїнських землях у період їх перебування у складі Української РСР (СРСР) // file:///C:/Users/%D0%B0Downloads/Nzlubp_2010_5_63.pdf
14. Кормич Б.А. Історія розвитку митної справи в Європі: періодизація та основні тенденції// <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/.pdf?sequence>
15. Історія митної справи в Україні: навчальний посібник / за ред. П.В. Пашка, В. В. Ченцова. К.: Знання, 2006. 606 с.
16. Міщенко І.В. Проблеми понятійно-категоріального апарату митної справи в контексті оновлення митного законодавства України// Митна справа №5. 2010 /<http://www.libr.dp.ua/uploads/files/%D1%81%D1%82.Problem.pdf>
17. Гребельник О.П. Митна справа: підручник; 4-те вид., оновл. та доповн. К.: Центр учбової літератури, 2014. 472 с.
18. Мокій А.І., Полякова Ю.В., Фільченко І.Ю. Митна політика в системі захисту внутрішнього ринку // Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Випуск 6. С.70-74.
19. Софіщенко І.Я., Руба М.О. Митна політика України в умовах розвитку відносин з Європейським союзом// Вісник ЖДТУ. 2016. № 1 (75) / <http://ven.ztu.edu.ua/article/viewFile/66501/61903>
2. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейським Співтовариством та їх державами-членами від 14 червня 1994 р.: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_012.
20. Федотов О. П. Концепція реалізації державної митної справи // Митна справа. 2014. № 4. С. 42-48.
21. Федотов О. П. Концепція реалізації державної митної справи в концептуальних документах // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2014. Т. 14. С. 323-331.
22. Федотов О.П. Адміністративно-правова концепція здійснення державної митної справи: теорія та практика: дис. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2016. 457 с.
23. Хачатуров Е. Б. Становлення та зміст митної справи у вітчизняному суднобудуванні // Вісник Академії митної служби України. 2014. Сер. : Право. № 1. С. 87-92.
24. Кунєв Ю. Д. Визначення сутності та змісту основних митно-правових понять: митна справа, митне законодавство // Вісник Академії митної служби України. 2013. Сер. : Право. № 1. С. 7-13.
25. Калініченко А. І. Митна безпека як складова національної безпеки України // Право та інновації. № 2 (10). 2015. С.14-18.

26. Губа М. О. Місце митної безпеки держави серед основних складових її забезпечення // БІЗНЕСІНФОРМ. 2014. № 11. С.19-23.

27. Митна справа: підручник/ Н.В. Мережко, П.В. Пашко, О.В. Рождественський; за ред. П.В. Пашка. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун - т, 2016. 572 с.

28. Митна справа: підруч. / А. Крисоватий, С. Герчаківський, О. Дем'янюк та ін.; за ред. А. Крисоватого. Тернопіль: ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. 540 с.

29. Спільна стратегія Європейського Союзу щодо України від 11 грудня 1999 р.: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_492.

30. Бойко В.М. Митне право України. Т.1: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2015. 528с.

31. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р.: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

32. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 р.: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1543-12>.

33. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до Європейського Союзу: Закон України від 21 листопада 2002 р.: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/228-iv>.

34. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01 липня 2010 р.: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>.

Тема 2. Митно-тарифне регулювання

План семінарського заняття

1. Поняття і значення митно-тарифного регулювання.
2. Поняття і види мита. Митний тариф України.
3. Загальний механізм нарахування і сплати мита.
4. Пільги при нарахуванні та сплаті мита.

Питання для самостійного вивчення

1. Роль і значення адвалогого мита.
2. Митні платежі: поняття, види та значення.
3. Преференційне мито: недоліки та переваги застосування.
4. Комбіноване мито: досвід зарубіжних країн в його застосуванні.
5. Поняття та значення демпінгу в митній політиці України.
6. Спеціальне мито: поняття, зміст та значення.
7. Сутність та складові елементи митно-тарифних відносин.
8. Співвідношення митних платежів та митних зборів.
9. Система законодавства про митно-тарифне та нетарифне регулювання.
10. Види мита та їх зміст.
11. Підакцизні товари: поняття та види.

12. Порядок сплати податку на додану вартість на імпортовані товари.
13. Порядок нарахування митних платежів.
14. Митна вартість товару.
15. Декларування митної вартості товару

Контрольні питання

1. Що таке митна політика України?
2. Назвіть методи реалізації митної політики України.
3. Що таке митне регулювання?
4. Які відносини належать до заовнішньоекономічних?
5. Що таке митно-тарифні відносини?
6. Що виступає об'єктом митно-тарифних відносин?
7. Які види митно-тарифних відносин ви знаєте?
8. Що таке митні платежі?
9. Які види митних платежів ви знаєте?
10. Яка роль митних платежів у митній політиці держави?
11. Що таке митні збори?
12. Зміст і значення податку на додану вартість.
13. Яка мета встановлення спеціального мита та які його види передбачено законодавством?
14. Проаналізуйте та визначте мету ввізного та вивізного мита.
15. Назвіть методи нетарифного регулювання ЗЕД.
16. Що таке квотування та ліцензування у експортно-імпортованих операціях?
17. Назвіть види ліцензій та квот.
18. Назвіть, які існують заборони на ввезення та вивезення товарів та транспортних засобів.
19. Назвіть бар'єри технічного характеру при переміщенні товарів та транспортних засобів через митний кордон.
20. Які заходи вживаються у митному регулюванні в разі зростання обсягу імпорту в Україну, яке відбувається у таких розмірах та (або) у такі строки або на таких умовах, що заподіює або може заподіяти значної шкоди?
21. Що є підставою для застосування антидемпінгового мита?
22. Назвіть цільове призначення застосування антидемпінгового мита.
23. Хто є платником податку на додану вартість із ввезення на митну територію товарів?
24. Які методи відносяться до групи нетарифного регулювання ЗЕД?
25. Яке цільове призначення квотування?
26. Наведіть приклади умовних заборон визначених законодавством на ввезення чи вивезення товарів.
27. Наведіть приклад заборон, що встановлюються на ввезення товарів окремими видами транспорту

Література для реферування

1. Батанова Л.О. Поняття, сутність та особливості адміністрування митних платежів // LEX PORTUS. 2016. № 2. С.114-123.
2. Богомолова Н.М. Застосування антидемпінгових, компенсаційних та спеціальних заходів у сфері зовнішньоекономічної діяльності // Молодий вчений. 2017. № 6 (46). С. 96-101.
3. Ваколюк С.М. Антидемпінгове мито як засіб митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. Випуск 3, Том 1.
4. Голинський Ю.О., Павелчак А.В. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності та його удосконалення// Молодий вчений. 2018. № 10 (62). С. 749-752.
5. Гуменюк О.Г. До питання про основні принципи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. Випуск 16. Частина 4. С.113-116.
6. Новік О. І. Еволюція становлення нормативно-правового забезпечення адміністрування митних платежів в Україні // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Випуск 13. Ч. 2.
7. Сторожук О.В. , Свириденко Г.М. Митно-тарифне регулювання як фактор забезпечення зовнішньоекономічної безпеки держави в умовах євроінтеграції// Світове господарство і міжнародні економічні відносини. 2017. Випуск 17. С. 94-98.
8. Феделиш Е.М. Антидемпінгове мито як засіб тарифного регулювання // Підприємництво, господарство і право. 2016. №3. С.77-81.
9. Феделиш Е.М. Елементи системи тарифного регулювання: господарсько-правовий аспект // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Серія ПРАВО. Випуск 37. Том 2. С. 78-80.

Теми для підготовки рефератів

1. Заходи тарифного регулювання ЗЕД в умовах реформування митного законодавства
2. Заборони та обмеження як заходи нетарифного регулювання ЗЕД
3. Квотування та ліцензування як заходи нетарифного регулювання ЗЕД.
4. Розвиток та сучасний стан законодавства про визначення країни походження товару
5. Організаційно-правові особливості сертифікації походження товарів.
6. Правила застосування країни походження товарів.

Тестові завдання

1. **Правова основа нарахування та стягнення митних платежів закріплена у:**

- а) Митному кодексі України;
- б) Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- в) Єдиному митному тарифі України.

2. Особою, відповідальною перед митними органами в частині сплати мита, податків і зборів при митному оформленні, є:

- а) особа, яка є стороною зовнішньоторговельного договору (контракту) купівлі-продажу, міни, консигнації, лізингу тощо та несе відповідальність за цим договором (контрактом);
- б) декларант;
- в) довіритель.

3. Оберіть відповідний варіант визначення поняття «мито»:

- а) податок, який сплачується за товари чи предмети, що імпортуються в Україну;
- б) податок, який сплачується за товари, що перетинають митний кордон України;
- в) податок, який сплачується за ввезення (вивезення) підакцизних товарів.

4. Гарантією сплати податків для митного оформлення товарів може бути:

- а) простий вексель, виданий митному органу декларантом;
- б) простий вексель, авальований уповноваженим банком;
- в) депозитний рахунок, відкритий декларантом.

5. Термін дії гарантійних зобов'язань щодо сплати податків з моменту випуску товарів і транспортних засобів у вільний обіг не повинен перевищувати:

- а) 30 діб;
- б) 60 діб;
- в) 90 діб.

6. На який термін митниця може надати відстрочення щодо сплати митних зборів?

- а) один місяць;
- б) два місяці;
- в) не надає відстрочку взагалі.

7. Чи входить в обов'язки декларанта сплата податків і зборів?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, але за умови добровільної його згоди.

8. Митна вартість наводиться у вантажній митній декларації у:

- а) валюті України за курсом, установленим Національним банком України на день прийняття ВМД до митного оформлення;
- б) валюті ціни зовнішньоторговельного контракту;
- в) валюті розрахунків за зовнішньоторговельним контрактом.

9. Метою визначення країни походження товару є:

- а) адекватне застосування тарифних та нетарифних заходів регулювання
- б) адекватне застосування адміністративних заходів регулювання ввезення товару на митну територію України;
- в) підтвердження якісних характеристик товару.

10. Чи застосовуються заходи нетарифного регулювання до готової продукції, виробленої із давальницької сировини українського замовника, при зворотному ввезенні цієї готової продукції на митну територію України:

- а) так;
- б) ні;
- в) в окремих передбачених законодавством випадках.

Нормативно-правові акти та література

1. Костюченко Я.М. Правила походження товарів у торгівлі між Україною та ЄС // Журнал європейського і порівняльного права, 2018. № 4. С.2-22.

2. Бойко В.М. Митне право України. Т.1: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2015. 528с.

3. Коваль Н.О. Правила визначення непреференційного походження товару відповідно до митного кодексу європейського союзу // LEX PORTUS . 2019. № 1 (15) С.24-35.

4. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Урядовий кур'єр. 2012. № 86. Ст. 9–26.

5. Постанова КМУ від 22.11.1999р. «Про затвердження Порядку проведення розслідувань з метою встановлення фактів дискримінаційних та/або недружніх дій з боку інших держав, митних союзів чи економічних угруповань щодо законних прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України».

6. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22.12.1998 № 330-XIV // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 12. Ст. 97.

7. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII; редакція від 28.06.2015 р. на підставі 222-19 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

8. Прокопенко В.В., Козлова Д.В. Митні платежі в Україні: поняття та зміст // Митна справа. 2013. № 34. С.50-56.

9. Товкун І.М. Особливості законодавчого регулювання експортно-імпортних операцій // Право та інновації. 2015. № 1 (9). С.69-73.

10. Щербатюк Н. В. Класифікація заходів нетарифного регулювання // Часопис Київського університету права. 2012. №2. С.111-116.

Тема 3. Правове регулювання митних режимів

План семінарського заняття

1. Поняття та види митного режиму.
2. Митний режим імпорту та експорту.
3. Митний режим реімпорту та реекспорту.
4. Митний режим тимчасового ввезення й тимчасового вивезення.
5. Режим митного складу: поняття та особливості.
6. Режим безмитної торгівлі.
7. Митний режим переробки на митній території України.
8. Митний режим відмови на користь держави.
9. Митний режим знищення або руйнування.
10. Митний режим транзиту.
11. Митний режим спеціальної митної зони.

Питання для самостійного вивчення

1. Вибір і зміна митного режиму.
2. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим.
3. Умови поміщення товарів у митний режим.
4. Перелік товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави.
5. Документи необхідні для оформлення товарів та транспортних засобів для поміщення в митний режим.
6. Порядок ідентифікації товару.

Контрольні питання

1. Що таке митний режим?
2. Які існують митні режими?
3. Назвіть ознаки митних режимів.
4. Що таке імпорт?
5. Як відбувається вибір та зміна митного режиму?
6. На що поділяються товари за митним статусом?
7. Які умови поміщення товарів у митний режим транзиту?
8. Що таке реімпорт?
9. Який митний статус товарів, поміщених у режим експорту?
10. Який митний статус товарів, що поміщуються у митний режим реекспорту?
11. Який строк тимчасового ввезення товарів?
12. Чи може здійснюватися передача права на тимчасове ввезення?

13. Які умови поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим тимчасового вивезення?
14. Що таке переробка за межами митної території України ?
15. Який строк переробки товарів на митній території України ?
16. Які особливості спеціальної митної зони?
17. Чим характеризується митний режим знищення або руйнування ?
18. Чим відрізняється імпорт від реімпорту?
19. Що таке режим без митної торгівлі?
20. Чим відрізняється режим відмови на користь держави від руйнування?

Література для реферування

1. Мельник М.В. Особливості митних режимів за законодавством Європейського союзу // http://www.lj.kherson.ua/2016/pravo01/part_3/12.pdf.
2. Назарова Я.Б. Міжнародний досвід функціонування митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення // http://www.lj.kherson.ua/2014/pravo01/part_2/43.pdf
3. Тучак Т.В., Могильська М.О. Особливості застосування митних режимів України в умовах інтеграції до ЄС // Світове господарство і міжнародні економічні відносини. 2018. Випуск 6 (17). С. 52-55.
4. Чуприна О.В. Класифікація митних режимів у юридичній науці та законодавстві // Право та інновації. 2015. № 2 (10). С. 133-139.
5. Шульга М.Г. Митні режими тимчасового ввезення та тимчасового вивезення // Юридичний науковий електронний журнал. 2014. №5. С. 93-96.

Теми для підготовки рефератів

1. Митний статус товарів
2. Види та особливості транзиту
3. Особливості завершення окремих видів митного режиму
4. Система регулювання митної діяльності в зарубіжних країнах
5. Ефективність діяльності митних органів України
6. Порядок застосування митного режиму тимчасового ввезення
7. Митні режими та їх особливості
8. Порівняльна характеристика режиму відмови на користь держави та знищення або руйнування
9. Особливості митних режимів пов'язаних з переробкою товарів
10. Особливості митних режимів пов'язаних з наданням послуг
11. Умови зберігання товарів на митних складах

Тестові завдання

1. Митні режими встановлюються:

- а) виключно законом;
- б) Митним кодексом України
- в) законодавством України
- г) законодавством України та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Товари за митним статусом є:

- а) українські;
- б) іноземні;
- в) імпорتنі;
- г) експортні.

3. Вид митного режиму для товару:

- а) обирає декларант товару;
- б) визначає митний орган за погодження з декларантом;
- в) визначає декларант за погодженням з митним органом;
- г) визначає митний орган.

4. Митний режим відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів та виконання всіх необхідних митних формальностей випускаються до вільного обігу на митній території України – це:

- а) експорт;
- б) імпорт;
- в) реімпорт;
- г) тимчасове ввезення;
- д) реекспорт.

5. У митний режим реімпорту можуть бути поміщені товари, які були поміщені у митний режим експорту за умови якщо:

- а) вони повертаються на митну територію України, в строк, що не перевищує 6 місяців;
- б) вони повертаються на митну територію України, в строк, що не перевищує 365 днів;
- в) вони повертаються на митну територію України, в строк, що не перевищує 3 роки;
- г) вони повертаються на митну територію України для вільного обігу.

6. Митний режим відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотнього ввезення – це:

- а) імпорт;
- б) тимчасове вивезення;
- в) експорт;
- г) реекспорт.

7. Під час втрати товару, що перебуває у митному режимі і тимчасового ввезення за умови аварії чи не переборної сили, не вимагається:

- а) реімпорт товару;
- б) експорт товару;
- в) знищення товару;
- г) сплати митних платежів.

8. Чи може відбутися передача права на тимчасове вивезення?

а) так, за заявою відповідальної особи за дотриманням митного режиму тимчасового вивезення;

- в) так, здійснюється за висновками митних органів;
- б) так, здійснюється передача якщо особа не дотримувалася правил митного режиму;
- г) так, у разі якщо особа, яка бере на себе зобов'язання є державним службовцем.

9. Чи вимагається дотримання вимог митного режиму тимчасового ввезення щодо товарів, що ввозяться в рамках прикордонного обігу?

- а) вимагається;
- б) не вимагається;
- в) у випадках встановлених законом;
- г) відповідно до умов договору про тимчасове ввезення.

10. На час арешту товарів і транспортних засобів комерційного призначення перебіг строку тимчасового ввезення:

- а) продовжується;
- б) встановлюється новий строк;
- в) достроково припиняється;
- г) зупиняється.

11. Строк тимчасового ввезення товарів визначається

- а) у кожному конкретному випадку, але не більше 1 року;
- б) у кожному конкретному випадку, але не більше 2 років;
- в) у кожному конкретному випадку, але не більше 3 років;
- г) у кожному конкретному випадку, але не більше 5 років.

12. Операції з транспортними засобами, поміщеними в митний режим тимчасового ввезення можуть піддаватися операціям:

- а) купівлі-продажу;
- б) дарування;
- в) ремонту та технічному обслуговуванню;
- г) операціям не піддаються.

13. Чи є обов'язковою умовою для поміщення товарів у митний режим тимчасове ввезення подання органу доходів і зборів дозвіл відповідного компетентного органу на тимчасове ввезення товарів:

- а) в обов'язковому порядку;
- б) в добровільному порядку;
- в) у випадках передбачених законом;
- г) не вимагається.

14. Митний режим - це:

- а) сукупність норм, встановлених законами України з питань митної справи, що залежно від заявленої мети переміщення товарів і транспортних

засобів через митний кордон України визначають порядок такого переміщення та обсяг митних процедур, які при цьому здійснюються;

б) визначення порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України залежно від заявленої мети та обсягу митних процедур, які при цьому здійснюються;

в) порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, встановлений законами України з питань митної справи, що залежно від заявленої мети переміщення визначають обсяг митних процедур, які при цьому здійснюються.

15. На час арешту товарів і транспортних засобів комерційного призначення перебіг строку тимчасового ввезення:

- а) продовжується;
- б) встановлюється новий строк;
- в) достроково припиняється;
- г) зупиняється.

16. Особа відповідальна за дотримання митного законодавства, повинна надати органу доходів і зборів надати зобов'язання про реекспорт товарів, транзитних засобів комерційного призначення, які тимчасово ввозяться:

- а) в обов'язковому порядку;
- б) в добровільному порядку;
- в) у випадках передбачених законом;
- г) не вимагається.

17. Чи вимагається дотримання вимог митного режиму тимчасового ввезення щодо товарів, що ввозяться в рамках прикордонного обігу?

- а) вимагається;
- б) не вимагається;
- в) у випадках встановлених законом;
- г) відповідно до умов договору про тимчасове ввезення.

18. Імпорт (випуск для вільного обігу) – це:

а) митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

б) митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України;

в) митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь;

г) митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

19. Яким чином завершується митний режим тимчасового вивезення?

- а) шляхом імпорту товару;
- б) шляхом експорту товару;
- в) шляхом переміщення у режим митного складу;
- г) шляхом реімпорту товару.

20. Які товари мають статус українських у митному режимі тимчасового вивезення?

- а) усі товари, що раніше знаходилися на території України більше 1-го року;
- б) українські товари;
- в) тільки транспортні засоби;
- г) харчові продукти.

21. Чи може відбутися передача права на тимчасове вивезення?

- а) так, за заявою відповідальної особи за дотриманням митного режиму тимчасового вивезення;
- в) так, здійснюється за висновками ОДЗ;
- б) так, здійснюється передача якщо особа не дотримувалася правил митного режиму;
- г) так, у разі якщо особа, яка бере на себе зобов'язання є державним службовцем.

22. Транзит – це:

а) перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження;

б) митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів і зборів України або в межах зони діяльності одного органу доходів і зборів без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

в) митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними

платежами, установленими на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

г) митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорту цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

23. Які строки встановлюються транзитних перевезень для залізничного транспорту?

- а) 28 діб;
- б) 10 діб;
- в) 5 діб;
- г) 20 діб.

24. Під каботажом розуміється:

а) митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь;

б) митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

в) перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження;

г) митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

25. Вільна митна зона - це:

а) митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

б) митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення;

в) митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із

оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання;

г) митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

26. Переробка на митній території – це:

а) митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення;

б) митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України;

в) митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

г) митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки.

27. Поміщення товарів у митний режим переробки на митній території допускається з:

а) дозволу президента України;

б) письмового дозволу органу доходів і зборів за заявою власника цих товарів або уповноваженої ним осіб;

в) з дозволу фіскальної служби України, або уповноважених на це органів відповідно до Митного кодексу України;

г) правильної відповіді немає.

28. Переробка за межами митної території – це:

а) митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України;

б) митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України у митному режимі імпорту;

в) митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

г) митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів і зборів України або в межах зони діяльності одного органу доходів і зборів без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

29. Відмова на користь держави – це:

а) митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь;

б) митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України;

в) митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

г) митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

30. Операції з переробки товарів можуть включати:

а) власне переробку товарів, у тому числі: обробку, монтаж, демонтаж

б) використання окремих товарів, які сприяють чи полегшують процес виготовлення продуктів переробки;

в) ремонт товарів, у тому числі модернізацію, відновлення та регулювання, калібрування;

г) всі варіанти є вірними.

31. Застосування законодавства України з питань державної митної справи запроваджуються такі митні режими:

а) імпорт (випуск для вільного обігу) та реімпорт; експорт (остаточне вивезення) та реекспорт;

б) транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення та митний склад;

в) вільна митна зона; безмитна торгівля, переробка на митній території; переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави;

г) всі відповіді є вірними.

Нормативні акти та література

1. Бойко В.М. Митне право України. Т.1: Навч. посібник. К.: Алерта, 2015. 528с.
2. Бойко В.М. Митне право України. Т.2: Навч. посібник. К.: Алерта, 2015. 618с.
3. Власюк Т. Стан і тенденції зовнішньоторговельної діяльності України: виклики для економічної безпеки та способи їх подолання // Стратегічні пріоритети. 2015. № 4 (37). С. 48–58.
  - а. Горянська Т. Конкурентні позиції експортоорієнтованих секторів економіки України: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/econpr_2012_1-2_19.pdf.
4. Гребельник О.П. Митна справа: підручник. 5-те вид. оновл. та доповн. К.: Центр учбової літератури, 2017. 400 с.
5. Далик В. Зовнішня торгівля України: реалії та перспективи розвитку // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Вип. 7. Ч.1. С. 110–113.
6. Дехтяр І. Порівняльний аналіз правового регулювання митних режимів переробки в Україні та ЄС // Підприємництво, господарство і право. 2010. № 12. С. 119-123.
7. Мельник М.В. Особливості митних режимів за законодавством Європейського Союзу // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. № 6. С. 32–44.
8. Митний кодекс: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552
9. Муратов І. Митний режим реімпорту // Вісник ДФС «Право знати все про податки і збори». 2013. № 40.
10. Науково-практичний коментар Митного кодексу України: станом на 10 березня 2016 р. / за заг. ред. Є. В. Додіна; НУ «ОЮА». Київ : Центр учбов. л-ри, 2016. 448 с.
11. Омельницька З.Я. Повернення товару нерезиденту: що буде з імпортним ПДВ?: <http://uteka.ua/channels/view/1657>.
12. Осадча Н.В. Митний режим тимчасового ввезення (вивезення): алгоритм реалізації та напрями вдосконалення // Вісник економічної науки України. 2010. № 2. С. 85-96.
13. Осадча Н.В. Митні режими як інститути стимулювання та обмеження зовнішньоекономічної діяльності // Формування ринкової економіки. Спец. вип.: Проблеми сучасної економіки та інституціональна теорія: зб. наук.пр. К. : КНЕУ, 2015. С. 341–354.
14. Папінова О. Імпорт товарів: нюанси обліку // Бібліотека баланс. 2013. № 22. С. 46-52.
15. Податковий Кодекс: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.

16. Постанова КМУ від 21 травня 2012 р. № 427 «Про затвердження переліку товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави» // Урядовий кур'єр від 29.05.2012 № 94.

17. Постанова КМУ від 27 березня 2013 р. № 295 «Про деякі питання перебування товарів у митному режимі переробки на митній території України, обмеження і заборони щодо поміщення окремих товарів у зазначений митний режим та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України»// Урядовий кур'єр від 25.04.2013 № 78

18. Солошенко Л. Повернення товарів у ЗЕД: облікові особливості // Податки та бухгалтерський облік. 2014. № 32(1738). С. 12–21.

19. Шульга М.Г. Митний режим як форма реалізації митної політики // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» № 4 (11) 2014.

Тема 4. Особливості переміщення громадянами товарів і транспортних засобів через митний кордон України

План семінарського заняття

1. Загальні положення щодо пропуску товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами.
2. Пропуск товарів, що вивозяться (пересилаються) громадянами за межі митної території України.
3. Пропуск товарів, які ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України.
4. Порядок декларування товарів громадянами.
5. Оподаткування товарів, які переміщуються громадянами через митний кордон України.

Питання для самостійного вивчення

1. Порядок переміщення фізичних осіб через митний кордон України.
2. Порядок здійснення огляду та переогляду ручної поклажі та багажу.
3. Підстави та порядок проведення особистого огляду громадян.
4. Порядок переміщення через митний кордон об'єктів інтелектуальної власності.
5. Порядок здійснення митного контролю та пропуску через митний кордон транспортних засобів, які належать громадянам.

Контрольні питання

1. Які основні умови переміщення громадянами України товарів, предметів і транспортних засобів через митний кордон України?
2. Які особливості переміщення іноземної валюти через митний кордон України?
3. У чому особливості митних операцій на трубопровідному транспорті?
4. Охарактеризуйте способи переміщення товарів?

5. Дайте поняття «контрафактних товарів».
6. Як визначається вартість товарів та їх оподаткування?
7. Назвіть перелік товарів промислового призначення, вивезення яких за межі митної території України не допускається.

Література для реферування

1. Базилюк І. Поняття переміщення товарів через митний кордон та його правове забезпечення // Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 60. С. 516-522.
2. Дьоміна С.Ю. До переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України // Митна справа. 2010. № 2. С. 75-78.
3. Іванченко О.С. Поняття переміщення товарів через митний кордон України // Митна справа. 2007. № 2. С. 59-64.
4. Хараїн І. І. Нормативний зміст категорії «переміщення через митний кордон України // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 3. С. 105-110.

Тестові завдання

1. У разі ввезення на митну територію України товарів і транспортних засобів митний контроль розпочинається:

- а) з моменту пред'явлення товарів і транспортних засобів для митного оформлення та їх декларування;
- б) з моменту перетинання ними митного кордону України;
- в) після здійснення у повному обсязі митного оформлення товарів і транспортних засобів та перетинання ними митного кордону України.

2. У разі вивезення з митної території України товарів і транспортних засобів митний контроль закінчується:

- а) з моменту пред'явлення товарів і транспортних засобів для митного оформлення та їх декларування;
- б) з моменту перетинання ними митного кордону України;
- в) після здійснення у повному обсязі митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України.

3. З товарами і транспортними засобами, митне оформлення яких не закінчено, навантаження, вивантаження, перевантаження, розпакування, упакування, зміна транспортного засобу тощо може проводитися:

- а) з дозволу митного органу;
- б) з дозволу власника товару або особи, що представляє його інтереси;
- в) взагалі проводиться не може до завершення процедури митного оформлення.

4. У відповідності із Митним кодексом України, розвантажувальні, навантажувальні, перевантажувальні та інші операції, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, проводяться підприємствами залізниці за рахунок:

- а) коштів залізниці (станції призначення);
- б) власників або одержувачів товарів;
- в) власників товарів та уповноважених осіб.

5. Під операцією бекхолу розуміється операція, під час якої здійснюється приймання-передача природного газу шляхом документального власників товарів або уповноважених ними осіб оформлення таких (передбачених Митним кодексом) зустрічних потоків:

а) природного газу, що знаходиться в суміжних газотранспортних системах, - перевізниками - операторами газотранспортних систем України та суміжної іноземної держави за кожним пунктом приймання-передачі газу окремо без його переміщення трубопровідним транспортом через митний кордон України;

б) природного газу, що обов'язково знаходиться в газотранспортній системі та/або у газосховищах України під митним контролем, - перевізником - оператором газотранспортної системи України та оператором газосховища з його фізичним закачуванням/відбором в/з газосховища.

в) природного газу, що знаходиться в газотранспортній системі та/або у газосховищах України під митним контролем, - перевізником - оператором газотранспортної системи України та оператором газосховища без його фізичного закачування/відбору в/з газосховища.

6. Контрафактні товари – це:

а) товари, що не є українськими та товари, що втратили митний статус українських товарів відповідно до Митного кодексу України;

б) товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України або вивезення з цієї території є порушенням прав інтелектуальної власності;

в) товари, які є об'єктами матеріальної або духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення.

7. Валютними цінностями є:

а) валюта України та іноземна валюта, цінні папери та платіжні документи, банківські метали;

б) іноземна валюта, цінні папери, банківські метали;

в) іноземна та національна валюта, банківські метали.

8. До банківських металів не відноситься:

а) платина та метали платинової групи, доведені до найвищих проб відповідно до світових стандартів;

- б) монети, вироблені із дорогоцінних металів;
- в) дорогоцінне каміння.

9. При митному оформленні товарів і транспортних засобів митними органами може надаватися відстрочення щодо сплати:

- а) мита та митних зборів;
- б) митних зборів;
- в) мита.

10. Органи доходів і зборів з метою забезпечення схоронності припасів можуть у разі потреби накладати на них:

- а) заставу;
- б) митне забезпечення;
- в) митні гарантії.

Нормативні акти та література

1. Бойко В.М. Митне право України. Т.1: Навч. посібник. – К.: Алерта, 2015. – 528с.
2. Бойко В.М. Митне право України. Т.2: Навч. посібник. – К.: Алерта, 2015. – 618с.
3. Мельник М. В. Інститут митних режимів в митному праві України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційні право». Київ, 2016. 23 с.
4. Митний кодекс України № 4495 від 13 березня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44–48. Ст. 552.
5. Наказ Міністерства фінансів України від 05.02.2013 № 61 «Про затвердження Інструкції з організації роботи посадових осіб митних органів під час здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України»
6. Постанова КМУ від 21 травня 2012 р. № 436 «Про затвердження переліків товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України»
7. Постанова КМУ від 5 жовтня 2011 р. № 1030 «Деякі питання здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України»
8. Типові схеми, затверджені постановою КМУ від 21 травня 2012 р. № 451 «Про питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними».

Тема 5. Правові основи митного оформлення та митного декларування

План семінарського заняття

1. Поняття та загальні положення митного оформлення
2. Місце та час проведення митного оформлення
3. Митне декларування

Питання для самостійного вивчення

1. Митне оформлення юридичних та фізичних осіб.
2. Зовнішньоторговельні документи: оперативно-зовнішньоторговельні, комерційні, розрахункові, транспортні, страхові та митні документи.

Контрольні питання

1. Які є етапи митного оформлення?
2. Які функції митного декларування?
3. Назвіть учасників митного оформлення.
4. Що розуміється під спрощеним порядком митного оформлення?
5. Які є строки декларування?
6. Хто уповноважений на декларування?
7. Охарактеризуйте поняття «тимчасова митна декларація»?
8. Які є принципи та форми митного декларування?
9. Особливості міжнародно-правового регулювання електронного декларування товарів.
10. Які операції передують митному оформленню?
11. Які є способи визначення митної вартості?
12. Які документи підтверджують факт країни походження товару?

Теми для підготовки рефератів

1. Особливості митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою.
2. Особливості митного оформлення товарів, що ввозяться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного онду підприємства з іноземними інвестиціями.
3. Особливості митного оформлення військової техніки.

Література для реферування

1. Ганас Л. М., Дорош О. І., Мукан О. В., Ноджак Л. С., Трухан С. М. Особливості митного оформлення міжнародних вантажів в митному режимі «імпорт» //Ефективна економіка. 2019. №3: <http://www.economy.nayka.com.ua.pdf>
2. Коваль Н. О. Форми митного декларування та порядок їх застосування // LEX PORTUS. 2018. № 3 (11). С. 106-118.

3. Любін Н.М. Прагматизм митного оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2016. № 5. С. 78- 93.

4. Хамзін Т. Р. Зупинення митного оформлення товарів чи предметів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, як захід забезпечення позову // Юридичний вісник. 2018. № 2 (47). С. 45-52.

Тестові завдання

1. Митне оформлення – це:

а) виконання митним органом дій (процедур), що пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів.

б) комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення.

в) відносини, що складаються між організаціями, індивідуальними підприємцями, а також особами, визнаними платниками податків у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон, визначеними відповідно до Митного кодексу України, з одного боку, та митними і податковими органами, з іншого, з приводу обчислення та сплати митних податків.

г) заява встановленої форми, в якій зазначена митна процедура, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови та способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

2. Протягом якого часу здійснюється митне оформлення ?

а) Протягом 4х годин з моменту пред'явлення митному органу товарів транспортних засобів, подання митної декларації;

б) протягом доби з моменту пред'явлення митному органу товарів транспортних засобів, подання митної декларації;

в) залежно від видів товару, транспортних засобів 12 годин з моменту пред'явлення митному органу товарів транспортних засобів, подання митної декларації;

г) протягом 3х годин з моменту пред'явлення митному органу товарів транспортних засобів, подання митної декларації.

3. Хто може бути декларантом товарів, що переміщуються через митний кордон?

а) юридична чи фізична особа, яка переміщує товари через митний кордон;

б) уповноважена особа юридичної та фізичної особи, яка переміщує товари через митний кордон;

в) митний брокер;

г) працівник органів доходів та зборів, що контролює переміщення товарів через митний кордон;

д) експедитор, перевізник товару, що переміщується через митний кордон.

4. Чи несе декларант відповідальність за недостовірну інформацію в декларації, якщо він не власник декларованого предмета?

а) несе такі самі права, обов'язки та відповідальність, що і власник або за його дорученням відправник чи одержувач;

б) повну відповідальність несе тільки власник;

в) повну відповідальність несуть і власник і декларант, незалежно чи є власником декларованого предмета;

г) всі відповіді вірні.

5. Декларація не заповнюється у випадках:

а) усного декларування;

б) якщо особа не досягла 16 років або є недієздатною;

в) при в'їзді на територію України через пункти пропуску, в яких діє система митного контролю «зелений коридор».

г) всі відповіді вірні

6. Відповідно до законодавства митне оформлення підакцизних товарів, природного газу, товарів, за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику підлягає:

а) клеймуванню державним пробірним клеймом;

б) проставлянню штампів;

в) пломбуванню;

г) ідентифікації.

7. Митне оформлення розпочинається з моменту:

а) подання заяви органу ДФС;

б) подання митної декларації;

в) повідомлення про прибуття;

г) проходження зеленого коридору.

8. Чи можуть декларанти або уповноважені ними особи бути присутніми під час митного оформлення товарів?

а) ні;

б) тільки за відповідною згодою керівника органу доходів і зборів;

в) якщо ці товари пред'являються ними для такого оформлення;

г) тільки як свідки.

9. Митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою, здійснюється:

- а) першочергово;
- б) у порядку живої черги;
- в) тільки у зеленому коридорі;
- г) необхідний дозвіл ДФС про переміщення допомоги.

10. Яка плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування органів доходів і зборів або поза робочим часом, установленим товарів, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою?

- а) 20 євро за кожну годину виконання митних формальностей;
- б) 30 виконання митних формальностей;
- в) 40 виконання митних формальностей;
- г) плата не проводиться.

11. Порядок митного оформлення щодо військової техніки, укомплектованої повністю військовою командою (бойові та військово-транспортні повітряні судна, військові кораблі та судна забезпечення Військово-Морських Сил тощо), встановлюється:

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) Президентом України;
- в) Верховною радою України;
- г) органами ДФС.

12. Органи доходів і зборів вимагають переклад українською мовою документів, складених іншою мовою, ніж офіційна мова митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування, тільки у разі:

- а) якщо дані, які містяться в них, є необхідними для перевірки або підтвердження відомостей, зазначених у митній декларації;
- б) якщо дані, які містяться в них, є необхідними для перевірки або підтвердження відомостей, зазначених у претензійній декларації митного органу;
- в) подаються органу доходів і зборів тільки українською мовою;
- г) подаються органу доходів і зборів тільки іноземною мовою.

Нормативні акти та література

1. Ганас Л. М., Дорош О. І., Мукан О. В., Ноджак Л. С., Трухан С. М. Особливості митного оформлення міжнародних вантажів в митному режимі “імпорт” // Ефективна економіка. 2019. №3 : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/47.pdf

2. Експертиза та митне оформлення товарів : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / А.А. Мазаракі, Н.В. Мережко, Н.В. Калуга, Т.М. Коломієць, Т.А.

Караваєв, В.В. Осієвська, С.В. Галько ; за ред. А.А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 368 с.

3. Любін Н.М. Прагматизм митного оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2016. № 5. С. 78- 93.

4. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44–48. Ст. 552.

5. Хамзін Т. Р. Зупинення митного оформлення товарів чи предметів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, як захід забезпечення позову // Юридичний вісник. 2018. № 2 (47). С. 45-52.

Тема 6. Правові основи митного контролю

План семінарського заняття

1. Поняття та організація митного контролю
2. Зони митного контролю
3. Здійснення митного контролю
4. Митні експертизи

Контрольні питання

1. Організація митного контролю.
2. Поняття митного контролю.
3. Функції митного контролю.
4. Безпосереднє здійснення митного контролю.
5. Види митного контролю.
6. Форми митного контролю.
7. Тривалість митного контролю.
8. Зона митного контролю.
9. Режим зони митного контролю.
10. Суб'єкти митного контролю.
11. Об'єкти і предмет митного контролю.
12. Повноваження посадових осіб посадових осіб митних органів під час здійснення митного контролю?
13. Обов'язки посадових осіб митних органів під час здійснення митного контролю?
14. Порівняльна характеристика форм митного контролю.
15. Здійсніть аналіз документів що надаються для здійснення митного контролю.
16. Проаналізуйте які відомості необхідні для здійснення митного контролю.

Питання для самостійного вивчення

1. Особистий огляд як форма митного контролю.
2. Митні ризики.
3. Особливі процедури митного контролю: митні пільги як різновид митних переваг.
4. Особистий огляд як виняткова форма митного контролю.
5. Операції з товарами, що перебувають під митним контролем.
6. Огляд та переогляд транспортних засобів, товарів, ручної поклажі, багажу тощо.
7. Форма і зміст акта митного огляду.
8. Порядок залучення спеціалістів та експертів для участі в здійсненні митного контролю.

Теми для написання рефератів

1. Аналіз технологічної схеми митноо контролю на різних видах транспорту
2. Організація та здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України
3. Класифікація форм та видів митного контролю

Література для реферування

1. Войцещук А.Д. Інституційні зміни управління митними ризиками в Україні // [http://ird.gov.ua/sep/sep20163\(119\)/sep20163\(119\)_015.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20163(119)/sep20163(119)_015.pdf)
2. Годованець О.В. Митний контроль: сутність та економічний зміст// Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. Випуск 20. Частина 1. С. 159-163.
3. Дегтярьова С.В. Принципи здійснення митного контролю // http://www.lj.kherson.ua/2014/pravo06-2/part_3/6.pdf
4. Дрозд О.Ю. Види митного контролю // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. 2014. №11
5. Коновалов Ю.О. Митний контроль тимчасового ввезення контейнерів: досвід Японії //Світове господарство і міжнародні економічні відносини. 2019. Випуск 5(16). С. 18-21.
6. Ліпинський В.В. Правові аспекти протидії переміщенню товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю // <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/74/1/10.pdf>
7. Молдован Е.С. Зарубіжний досвід автоматизації здійснення процедур митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон водними транспортними засобами // Публічне управління та митне адміністрування. 2017. № 1. С. 124-134.
8. Романюк Л. В. Проблеми удосконалення окремих форм митного контролю як необхідної складової митної політики України // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки». Том 26 (65). 2013. № 2-1 (Ч. 2). С. 100-105.
9. Судак І. М. До питання правової природи засад митного контролю в Україні: http://lsej.org.ua/1_2018/39.pdf.
10. Ткачик Ф.П., Гуцул І.А. Митний контроль у забезпеченні економічної безпеки України // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Том 30 (69). № 5. С. 126-130.
11. Царенко В.І., Яковенко О.В. Резерви підвищення ефективності застосування технічних засобів під час здійснення митного контролю // <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/51.pdf>

Тестові завдання

1. Які види державного контролю можуть проводити додатково під час митного контролю:

- 1) військовий;
- 2) санітарно-епідеміологічний;
- 3) пожежний;
- 4) відомчий;
- 5) радіологічний;
- 6) контроль за дотриманням антимонопольного законодавства.

2. Граничний строк перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем до моменту поміщення їх у відповідний митний режим не може перевищувати:

- 1) 180 календарних днів;
- 2) 1 рік;
- 3) 140 календарних днів;
- 4) 30 календарних днів;
- 5) 2 місяці.

3. Товари, транспортні засоби комерційного призначення, які перебувають під митним контролем і за якими власник або уповноважена ним особа не звернулися до закінчення граничного строку:

- 1) набувають статусу таких, що зберігаються на складі органу доходів і зборів;
- 2) набувають статусу таких, що конфісковані та можуть бути реалізовані;
- 3) набувають статусу таких, що зберігаються у відповідному митному режимі;
- 4) набувають статусу таких, що переходять у власність держави на території якої вони зберігались.

4. Товари, що переміщуються через митний кордон України, пред'являються у незмінному стані для митного контролю, а документи на ці товари, транспортні засоби подаються у пунктах пропуску через державний кордон України для здійснення митного контролю та митного оформлення:

- 1) не пізніше ніж через 3 години після прибуття зазначених товарів у пункт пропуску через державний кордон України.
- 2) у мінімально можливий строк після прибуття зазначених товарів у пункт пропуску через державний кордон України;
- 3) не пізніше ніж через 5 годин після прибуття зазначених товарів у пункт пропуску через державний кордон України;
- 4) не пізніше ніж через 6 годин після прибуття зазначених товарів у пункт пропуску через державний кордон України.

5. Особа, яка доставила товари, транспортні засоби комерційного призначення у місце, визначене митними органами, зобов'язана повідомити про це відповідний орган:

- 1) не пізніше ніж через 3 години після прибуття;
- 2) у мінімально можливий строк після прибуття;
- 3) не пізніше ніж через 5 годин після прибуття зазначених товарів у пункт пропуску через державний кордон України;
- 4) не пізніше ніж через 6 годин після прибуття зазначених товарів у пункт пропуску через державний кордон України.

6. Суцільний митний контроль здійснюється

- 1) із застосуванням усіх форм, які передбачаються митним законодавством;
- 2) митними органами обох держав;
- 3) із застосування інших видів державного контролю;
- 4) у взаємодії різних державних органів.

7. Навантаження, вивантаження, перевантаження, усунення пошкоджень упаковки, розпакування, упакування, перепаккування, зважування та визначення інших істотних характеристик товарів, що перебувають під митним контролем:

- 1) здійснюється за рахунок коштів митних органів, якщо такі дії були проведені за ініціативою правоохоронних органів;
- 2) здійснюється за рахунок власників товару, якщо такі дії були проведені за заявою самого власника;
- 3) здійснюється за рахунок державного бюджету;
- 4) здійснюється за рахунок власників товару, якщо в результаті проведення таких дій було виявлено порушення законодавства України.

8. Форми та обсяг митного контролю, достатнього для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи:

- 1) обираються працівниками митних органів на власний розсуд;
- 2) обираються працівниками митних органів на підставі результатів системи управління ризиками;
- 3) обираються за ініціативою власника;
- 4) обираються за ініціативою контролюючих державних органів.

9. Документи та відомості, що надавалися органам доходів і зборів декларантами для здійснення митного контролю, зберігаються органами доходів і зборів:

- 1) не менш як протягом 1095 днів з дня завершення митних процедур;
- 2) не менш як протягом 995 днів з дня завершення митних процедур;
- 3) не менш як протягом 1195 днів з дня завершення митних процедур;

4) не менш як протягом 1096 днів з дня завершення митних процедур;

10. У залежності від виду й характеру співробітництва органів доходів і зборів країн сусідів виділяють такі різновиди митного контролю:

- 1) суцільний, вибірковий, звичайний;
- 2) двосторонній, односторонній, спільний митний.
- 3) одосторонній, багатосторонній, спільний;
- 4) звичайний, двосторонній, суцільний.

11. Формами митного контролю є:

- 1) перевірки документів;
- 2) митна експертиза;
- 3) митний огляд
- 4) усного опитування громадян
- 5) облік товарів, що переміщуються через митний кордон України;
- 6) перевірка обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України;
- 7) технічний огляд транспортних засобів.

12. Огляд товарів та транспортних засобів проводиться:

- 1) не пізніше 3 годин після прийняття рішення про його проведення
- 2) не пізніше години після прийняття рішення про його проведення
- 3) в найкоротший строк після прийняття рішення про його проведення
- 4) не пізніше 6 годин після прийняття рішення про його проведення

13. Переогляд товарів проводиться:

- 1) за ініціативою працівників митного органу;
- 2) в разі виявлення пошкодження товару;
- 3) за ініціативою власника товару;
- 4) якщо мина декларація подана з порушенням строку;
- 5) якщо виявлено товар, а їх власник невідомий.

14. Огляд товарів відбувається в присутності:

- 1) працівників органів доходів та зборів і власників товару, а рази їх відсутності - не менше 3 понятих;
- 2) власників товару, а в разі їх відсутності не менше 2 понятих;
- 3) у присутності власників товару чи уповноваженої особи
- 4) у присутності власників товару, а в разі їх відсутності - не менше 2 понятих, в тому числі з числа працівників органів доходів та зборів.

15. Особистий огляд громадянина проводиться:

- 1) за ініціативою працівників митних органів;
- 2) за ініціативи будь-яких осіб, які вважають, що в даного громадянина є предмети контрабанди;

- 3) за ініціативою та письмовим рішенням керівника митного органу;
- 4) за ініціативи служби безпеки відповідного митного органу, який проводить митний контроль.

16. Особистому огляду не підлягають:

- 1) Президент України;
- 2) Генеральний прокурор України;
- 3) народні депутати;
- 4) дипломатичні представники;
- 5) суддя Конституційного суду України;
- 6) суддя Верховного суду України

17. Під час усного опитування:

- 1) складається обов'язково протокол;
- 2) складається протокол у разі необхідності;
- 3) інформація ніде не фіксується;
- 4) інформація фіксується на диктофон.

18. Документальна планова перевірка одноо і того самого підприємства здійснюється :

- 1) не частіше одного разу на два роки;
- 2) не частіше одного разу на 12 місяців;
- 3) не частіше одного разу на 6 місяців;
- 4) не частіше одного разу на 30 місяців.

19. Право на проведення планової документальної перевірки підприємства надається за умови, що:

1) керівнику цього підприємства не пізніше ніж за 10 днів до проведення перевірки вручили під розписку копію наказу про проведення перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки;

2) керівнику цього підприємства не пізніше ніж за 7 днів до проведення перевірки вручили під розписку копію наказу про проведення перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки;

3) керівнику цього підприємства не пізніше ніж за 14 днів до проведення перевірки вручили під розписку копію наказу про проведення перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки;

4) керівнику цього підприємства не пізніше ніж за місяць до проведення перевірки вручили під розписку копію наказу про проведення перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки.

20. Документальна невиїзна перевірка проводиться:

- 1) за обов'язкової присутності керівника підприємства, що перевіряється чи уповноваженого ним органу;
- 2) незалежно від присутності керівника підприємства, що перевіряється чи уповноваженого ним органу;
- 3) за присутності керівника підприємства, що перевіряється чи уповноваженого ним органу, а в разі їх відсутності - не менше 2 понять;
- 4) за присутності керівника підприємства, що перевіряється чи уповноваженого ним органу, а в разі їх відсутності – не менше 3 понять

Нормативні акти та література

1. Бойко В.М. Митне право України. Т.1: Навч. Посібник. – К.: Алера, 2015. – 528с.
2. Бойко В.М. Митне право України. Т.2: Навч. Посібник. – К.: Алера, 2015. – 618с.
3. Гребельник О.П. Митна справа: підручник. 5-те вид. оновл. та доповн. К.: Центр учбової літератури, 2017. 400 с.
4. Митний кодекс України № 4495 від 13 березня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552.
5. Наказ Міністерства фінансів України від 05.02.2013 № 61 «Про затвердження Інструкції з організації роботи посадових осіб митних органів під час здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України».
6. Типові схеми, затверджені постановою КМУ від 21 травня 2012 р. № 451 «Про питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними.

Тема 7. Протиправна діяльність у митній справі

План семінарського заняття

1. Порухення митних правил як підстава адміністративної відповідальності.
2. Класифікація порушень митних правил.
3. Поняття, функції адміністративної відповідальності за порушення митних правил. Поняття адміністративних санкцій.
4. Характеристика адміністративних санкцій за порушення митних правил.
5. Принципи накладення адміністративних стягнень.
6. Провадження у справах про порушення митних правил.
7. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Питання для самостійного вивчення

1. Організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил.
2. Механізм розпізнавання дій, які підпадають під визначення «контрабанда».
3. Основні види порушень митних правил та відповідальність за їх скоєння.
4. Відповідальність за контрабанду та порушення митних правил.
5. Проблеми в галузі боротьби з контрабандою та ПМП
6. Поняття порушення митних правил як адміністративного правопорушення.
7. Склад митного адміністративного правопорушення.
8. Поняття контрабанди як кримінального злочину

Контрольні питання

1. Які є види порушень митних правил?
2. Який склад порушень митних правил?
3. Які є загальні принципи притягнення до відповідальності за порушення митних правил?
4. Дайте поняття «конфіскації». Чим дане поняття відрізняється від «реквізиції».
5. Які є види стягнень за порушення митних правил?
6. Які є строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил?
7. Охарактеризуйте особливості постанов у справах про порушення митних правил.

Література для реферування

1. Войтенко І. Особливості адміністративної відповідальності за порушення митних правил в Україні // <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13170/112-117.pdf>
2. Демчук М.В. Митні правопорушення: запобігання та протидія в контексті зарубіжного досвіду//Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. 2019. Серія: юридичні науки. Том 30 (69). № 4. С. 160-165.
3. Ліпинський В. В. Щодо деяких питань взаємодії органів Державної фіскальної служби України та Державної прикордонної служби України під час виявлення ознак порушень митних правил // Правова позиція. 2019. № 2 (23). <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3526/1/9.pdf>
4. Ліпинський В.В. Проблемні питання кваліфікації протиправних дій, спрямованих на недекларування товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України. Правова позиція. 2017. № 1 (18). С. 43-52.

Теми для написання рефератів

1. Правове розуміння поняття «незаконне переміщення через митний кордон України».
2. Види відповідальності за незаконне переміщення товарів через митний кордон.
3. Поняття та сутність контрабанди як адміністративного митного правопорушення.
4. Контрабанда як кримінальний злочин.

Тестові завдання

1. Які строки оскарження постанови про накладання адміністративного стягнення митними органами відповідають Митному кодексу України?

- а) протягом 24 годин;
- б) протягом 10 днів;
- в) протягом 3 діб з моменту отримання постанови.

2. Порушення митних правил являє собою...

а) протиправні дії, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України;

б) протиправні, винні дії, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність;

в) протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність.

3. Скільки видів стягнень передбачено за порушення митних правил?

- а) одне;
- б) два;
- в) три.

4. У який строк з дня вчинення правопорушення може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу у справах про порушення митних правил?

- а) не пізніше як 1 місяць;
- б) не пізніше як 2 місяця;
- в) не пізніше як 3 місяці.

5. Суб'єктом адміністративної відповідальності за порушення митних правил можуть бути...

- а) громадяни ,які на момент вчинення правопорушення досягли 14-річного віку, також посадові особи підприємств;
- б) громадяни, які на момент вчинення правопорушення досягли 16-річного віку а також посадові особи підприємств;
- в) громадяни ,які на момент вчинення правопорушення досягли 18-річного віку, також посадові особи підприємств.

6. Якою мовою здійснюється провадження в справі про порушення митних правил?

- а) українською мовою;
- б) українською мовою, або мовою більшості населення даної місцевості;
- в) українською та російською мовами.

7. Підставою для порушення справи про порушення митних правил може бути:

- а) безпосереднє виявлення порушення митних правил посадовою особою митного органу;
- б) не заповнення митної декларації особою віком до 14 років;
- в) особисте повідомлення особою про порушення митних правил.

8. Справа про порушення митних правил вважається розпочатою з моменту:

- а) безпосереднього виявлення правопорушення;
- б) складання протоколу про порушення митних правил;
- в) вилучення товарів, транспортних засобів і документів посадовою особою митних органів.

9. Хто має право складати протокол про порушення митних правил?

- а) посадова особа митниці, яка виявила порушення митних правил;
- б) заступник начальника митниці;
- в) всі вищезгадані посадові особи митних органів.

10. Які з видів стягнень за порушення митних правил є додатковими:

- а) попередження і штраф;
- б) штраф і конфіскація товарів-безпосередніх предметів порушення митних правил;
- в) конфіскація товарів-безпосередніх предметів порушення митних правил.

1. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил: навч. посіб. // За заг. ред. В. В. Ченцова. 2010. К. : Істина. 208 с.
2. Основи митної справи в Україні: підручник // За ред. П. В. Пашка. К.: Знання, 2008. 651 с.
3. Батанова Л.О. Адміністративні стягнення за порушення митних правил: проблеми застосування // Митна справа. 2014. №1. С. 42-47.
4. Варава В.В. Запобігання та протидія втручанню в діяльність працівника правоохоронного органу з викриття кримінальних правопорушень у митній сфері // Правова позиція. 2018. № 2 (21). С. 125-130.
5. Войтенко І. Особливості адміністративної відповідальності за порушення митних правил в Україні // <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13170/112-117.pdf>
6. Грянка Г. В. Правові засади адміністративної відповідальності за порушення митних правил // Право і суспільство. 2012. № 6. С. 102–108.
7. Годяк А.І. Особливості провадження в справах про порушення митних правил в суді першої інстанції // Митна справа. 2015. №3. С.49-54.
8. Демчук М.В. Митні правопорушення: запобігання та протидія в контексті зарубіжного досвіду // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2019. Том 30 (69). № 4 / http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/4_2019/28.pdf
9. Карпенко Г. Зміст і завдання експертизи в митній справі: аспекти діяльності // Юридичний вісник. 2016. №1. С. 98-102.
10. Карпенко Г.Л. Організаційно-правовий механізм митних експертиз // Lex Portus. 2017. №6. С.105-111.
11. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131. 3.
12. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9–12. Ст. 88.
13. Ліпинський В. В. Щодо деяких питань взаємодії органів Державної фіскальної служби України та Державної прикордонної служби України під час виявлення ознак порушень митних правил // Правова позиція. 2019. № 2 (23) <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3526/1/9.pdf>
14. Ліпинський В.В. Проблемні питання кваліфікації протиправних дій, спрямованих на недекларування товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України// Правова позиція. 2017. № 1 (18). С. 43-52.
15. Ліпинський В.В. Щодо деяких питань судового розгляду справ про порушення митних правил, заведених за ознаками статті 472 Митного кодексу України // Правова позиція. 2018. № 2 (21). С. 66-73.
16. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44–48. Ст. 552.

17. Монаєнко А. Законне затримання та арешт особи за порушення митних правил і контрабанду з урахуванням практики Європейського суду з прав людини // Підприємництво, господарство і право. 2018. №6. С.276-282.

18. Про затвердження Порядку взаємодії органів Державної прикордонної служби України та Державної фіскальної служби України під час виявлення ознак порушень митних правил, а також виявлення майна, яке не має власника або власник якого невідомий: Наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства фінансів України від 18 жовтня 2018 року №№ 849/828. Міністерство внутрішніх справ України та Міністерство фінансів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1290-18> (дата звернення: 04.04.2019).

19. Про утворення державної податкової служби України та державної митної служби України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 року № 1200. Кабінет Міністрів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1200-2018-%D0%BF> (дата звернення: 04.04.2019).

20. Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: колективна монографія / За заг. ред. Д.В. Приймаченка. Дніпро : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 272 с.

21. Хараїн І. І. Нормативний зміст категорії «переміщення через митний кордон України // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 3/ http://apnl.dnu.in.ua/3_2019/27.pdf

Практичні задачі

ЗАДАЧА № 1

Під час передвиборчої кампанії працівники митниці Помилуйко та Шувалов виявили бажання вступити в політичну партію «Наша сила» і подали відповідні заяви в її місцевий осередок. Після роз'яснення керівництва митного органу про неприпустимість подібних дій, обурені працівники оголосили страйк з приводу незаконного обмеження їх громадянських прав і призупинили роботу митниці на добу.

Які норми митного законодавства було порушено?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

ЗАДАЧА № 2

Інспектор митної служби 1 рангу Викленко, який мав значний досвід роботи в митних органах, вирішив за сумісництвом викладати в Академії митної служби України, а також заснувати приватне підприємство – склад тимчасового зберігання.

Чи дозволяє це йому зробити законодавство України?

Вирішіть справу по суті, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 3

Гр. Бурштинюк 30 років, майстер спорту зі спортивної стрільби виявив бажання працювати на митниці, про що і написав відповідну заяву, в якій зазначив, що за своїми діловими якостями, освітнім рівнем і станом здоров'я він бажає та здатний виконувати завдання, покладені на митну службу України. Але під час перевірки з'ясувалось, що він мав судимість за вчинення шахрайства з фінансовими ресурсами. Крім того, у 2019 році його було позбавлено права керувати транспортним засобом строком на 2 роки.

Чи може Бурштинюк бути прийнятий на роботу в митні органи?

Обґрунтуйте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 4

Гр. Сольвенко є власником приватного митного ліцензійного складу Чопської митниці.

Чи може бути переведений на посаду начальника Чопської митниці батько його дружини, якщо відомо, що Сольвенко і його дружина разом не проживають?

Обґрунтуйте свою відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 5

Після закінчення огляду багажу громадянки Білорусі Куліш і оформлення необхідних документів, митному інспекторові Пасічнику стало відомо про наявність в ньому прихованих предметів, заборонених до переміщення через митний кордон України.

Чи може бути за таких підстав проведений переогляд багажу у відсутності власника?

Дайте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 6

Мешканець Херсона Аватаров разом з дружиною виїхав на власному автомобілі до Болгарії. Через 1 годину він повернувся до України, намагаючись провезти через митний кордон 4 літри вина та 20 пачок цигарок “Marlboro” для власних потреб.

Чи може він ввезти зазначені товари із звільненням від оподаткування?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 7

Під час проведення інвентаризації ліцензійного складу митниці був виявлений несупроводжуваний багаж, який перебував на складі понад 40 днів.

За яких умов може бути здійснено його огляд?

Вирішіть справу по суті, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 8

Під час здійснення митного контролю в супроводжуваному багажу гр. Олещенка були виявлені речі, ввезення яких в Україну заборонено. Олещенко своєї вини не визнав, а в поясненні зазначив, що це багаж його знайомого Кравця, який поїхав в Україну потягом і йому не було відомо про його вміст.

Які норми митного законодавства було порушено?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 9

Купрієко Н., завідувач вагоном-рестораном потягу міжнародного сполучення Київ–Варшава придбала для реалізації пасажирам 50 пляшок пива і 20 пляшок коньяку.

Чи підлягають декларуванню ці товари?

Дайте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 10

У зв'язку з аварією у головному офісі, підприємство «Укртелеком» не змогло у повному обсязі задекларувати вантаж (топові мікросхеми для

забезпечення якісного зв'язку), який ввозився на митну територію України безпосередньо під час переміщення його через митний кордон.

Чи може митниця випустити вантаж у вільний обіг у спрощеному порядку після подання неповної декларації?

Дайте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 11

При проведенні огляду багажу громадянина Молдови Зайченка працівник митниці на підставі даних реєстру товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, виявив ознаки того, що товари, пред'явлені для митного контролю, є контрафактними. У зв'язку з цим митне оформлення було призупинено, а товари були розміщені на складі тимчасового зберігання.

Визначте наступні дії митного органу при виявленні контрафактних товарів.

Дайте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 12

Гр. Бондаренко придбав у Польщі телевізор «Loewe». При ввезенні на митну територію України в аеропорту «Бориспіль» з'ясувалося, що цей товар підлягає обкладенню податками і зборами, на що грошей у нього не вистачило. Зазначений телевізор був переданий для зберігання на склад митного органу, але Бондаренко протягом року за ним так і не з'явився.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, якщо відомо, що Бондаренко потрапив до лікарні і довго хворів, про що подав відповідну довідку.

Чи може Бондаренко забрати телевізор по закінченні року його зберігання на складі?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 13

Українська фігуристка Оксана Баюл зайняла перше місце і отримала золоту медаль на Олімпійських іграх.

Чи підлягає ця нагорода оподаткуванню при ввезенні на митну територію України?

Дайте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 14

Громадянин Іспанії Торрес у зв'язку з остаточним виїздом за межі України, де він працював керівником страхової компанії «Підтримка» протягом 20 місяців, бажав вивезти з України деякі товари на загальну суму 90000 грн.

Чи може він це зробити без їх оподаткування, якщо його заробітна плата становила 15000 грн на місяць?

Дайте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 15

Гр. Двірчак придбав на інтернет-аукціоні Ebay ноутбук Compaq Presario-2100 вартістю 180 євро. Доставка в Україну у міжнародному поштовому відправленні коштувала йому 15 євро.

Чи підлягає цей товар оподаткуванню при перетині митного кордону України?

Вирішіть справу по суті, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 16

При огляді багажу в аеропорту Бориспіль громадянин Франції Альберті повідомив митного інспектора, що товар, який він перевозить, є продукцією високих технологій і одержаний у відкритому космосі на космічному кораблі, на якому Альберті працював інженером. Тому визначити країну походження товару в цьому випадку неможливо.

З якою метою встановлюється країна походження товару? В якій країні буде вважатися виробленим зазначений товар?

Дайте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 17

Київська типографія «Мерк'юрі» ввезла на митну територію України як виставковий експонат, під зобов'язання про зворотне вивезення, десятикольорову друкарську машину «Heidelberg Web 16». Але після закінчення строку, зазначеного у зобов'язанні про зворотне вивезення, зазначена техніка не була вивезена і використовувалася для виконання поліграфічних робіт.

Які норми митного законодавства було порушено?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 18

Харківське приватне підприємство «Фрукті-Ко» оформило в Одеському морському порту в митний режим транзиту в Росію 30 тонн винограду та 15 тонн яблук, але в зазначений строк вантаж в митницю призначення доставлений не був.

Чи мав місце в даному випадку факт порушення митного законодавства України?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 19

Гр. Кравчук в'їхав в Україну на придбаному в Німеччині автомобілі «Lamborghini» 2018 року випуску. Митний кордон України він перетнув під час проведення перезмінки на митному посту і тому не пройшов митний контроль.

Чи мав місце в даному випадку факт порушення митного законодавства України?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 20

В ході весняної повені сталося затоплення митного ліцензійного складу. Внаслідок цього мала місце втрата й пошкодження значної кількості товарів, що знаходилися під митним контролем.

Хто та за як діяння має бути притягнений до відповідальності?

Дайте відповідь, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 21

16-ти річний громадянин України Мальтус, ловлячи рибу на гумовому човні в акваторії Одеського морського порту, причалив до судна “Хаджибей”, яке перебувало під митним контролем.

Чи мав місце в даному випадку факт порушення митного законодавства України?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 22

Приватне підприємство отримало вантаж меблів, який до завершення митного оформлення був розміщений на складі підприємства і опечатаний митним інспектором. Однак наступного дня в одній з кімнат приміщення прорвало трубу опалення. Директор підприємства дав розпорядження зірвати митні пломби, щоб перенести вантаж в інше приміщення, попередити псування меблів і провести ремонтні роботи.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.

ЗАДАЧА № 23

Гр. Литишко, що проживав у м. Хуст, у 2018 році ввіз в Україну автомобіль “Lotus” поза місцем розташування митниці, тим самим ухилившись від митного контролю. Цей транспортний засіб він зберігав у власному гаражі протягом двох років. При спробі продати автомобіль Литишко не мав відповідних документів і був затриманий.

Чи мав місце в даному випадку факт порушення митного законодавства України?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, посилаючись на норми митного законодавства України.